

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>

Bilag	Sag/ID Nr. 2018-9713	Enhed FPK	Dato 19-03-2018
-------	-------------------------	--------------	--------------------

Referat af møde i Udvalget for muslingeproduktion 22. februar 2018.

Mødet afholdtes i **Eigtveds Pakhus**, sal II.

Dagsorden

1. Velkomst v/ Fiskeripolitisk kontor/Udenrigsministeriet
2. Drøftelse af ansøgt fiskeri i Natura 2000 området Horsens Fjord
  - a) Gennemgang og drøftelse af fremsendt konsekvensvurderingen (Notat) og eventuelle høringssvar
  - b) Præsentation af vilkår til et evt. fiskeri
  - c) Videre proces
3. Drøftelse af forslag til tilpasninger af Muslingepolitikken
4. Videre drøftelse af østersfiskeri og bestandsophjælpning v/ Fiskeripolitisk kontor/Udenrigsministeriet
5. Eventuelt

Deltagerliste

Anja Boye
 Janne Palomino Dalby
 Pernille Nielsen
 Karen Timmermann
 Viggo Kjølhede
 Bo Husted Kjelgaard
 Torben Wallach
 Henning Mørk Jørgensen
 Torben Kronborg Pihl
 Tanja Dragsbæk
 Reinhardt Schmidt
 Henrik S Lund
 Marie-Louise Krawack
 Lars Brinch Tygesen
 Lars Erik Holtegaard

Knud Flensted

Afbud

Charlotte Sporon-Fiedler
 Søren Mattesen

 Thomas Kirk Sørensen
 Thomas Ebert
 Stig Prüssing
 Allan Buch

Udenrigsministeriets Departement
 Udenrigsministeriets Departement
 DTU Aqua
 Aarhus Universitet
 Foreningen Muslingeerhvervet
 Centralforeningen for Limfjorden
 Dansk Akvakultur
 Danmarks Naturfredningsforening
 Region Nordjylland
 Danish Seafood Association
 Limfjordsfiskernes Østersforening
 Danmarks Fiskeriforening PO
 Miljøstyrelsen
 Danmarks Sportsfiskerforbund
 brancheforeningen Dansk
 Skaldyropdræt
 Dansk Ornitologisk Forening

FVST
 Fiskeindustriens
 Arbejdsgiverforening
 WWF Verdensnaturfonden
 Fiskeristyrelsen
 Fiskeristyrelsen
 DFPO

Referat

1. Velkomst v/ Fiskeripolitisk kontor/Udenrigsministeriet

Anja Boye bød velkommen til mødet.

Formålet med mødet var at drøfte det ansøgte fiskeri efter blåmuslinger i Natura 2000 området ved og øst for Horsens Fjord samt Endelave. Notat (Konsekvensvurdering) var sendt i høring i udvalget.

Endvidere var det formålet med dages møde at drøfte tilpasningen af Muslingepolitikken som resultat af evalueringen.

Afslutningsvis ville man drøfte bestandsophjælpning af østers som kort berørt på mødet den 18. januar 2018.

2. Drøftelse af ansøgt fiskeri i Natura 2000 området Horsens Fjord

Anja Boye oplyste, at Fiskeripolitisk kontor i Udenrigsministeriet havde modtaget ansøgning fra DFPO og Bælternes Fiskeriforening om fiskeri af 20.000 tons muslinger.

Fiskeripolitisk kontor havde anmodet DTU Aqua om at udarbejde en konsekvensvurdering af det ansøgte fiskeri.

Udenrigsministeriet har stillet følgende krav til fiskeriet som er medtaget i konsekvensvurderingen:

- Beskyttelse af stenrev
- Ingen påvirkning af ålegræs
- Bæredygtig kvote
- Genudlægning af sten
- Krav om black box

DTU Aqua har oplyst, at der nu er oparbejdet tilstrækkelig data for Horsens Fjord, til at man kan køre efter modellen for flerårige konsekvensvurderinger, således at konsekvensvurderingen for 2017-2018 sæsonen fungerer som basis/ 'moder konsekvensvurdering' for det notat, som er fremsendt til udvalget forud for mødet i dag.

Der var ikke modtaget nogen skriftlige høringssvar til notatet forud for udvalgmødet.

a) **Gennemgang og drøftelse af fremsendt konsekvensvurderingen (Notat) og eventuelle høringsvar v/ DTU Aqua**

Pernille Nielsen orienterede:

Bestandsestimatet er på 58.000 tons blåmuslinger, hvilket er mere end en halvering i forhold til året før, men mere end det, der skal reserveres til de muslingespisende fugle. Der anbefales en kvote på 12.000 tons pga. den størrelsessammensætning, der er i bestanden. Der er en kohorte af ældre muslinger (> 6 cm middel skallængde) og en kohorte af yngre muslinger (< 3 cm middel skallængde). Udviklingen i bestanden i de kommende år vil være afhængig af både succesfulde rekrutteringer og øget tilvækst hos eksisterende forekomster.

Henrik Lund spurgte ind til forholdet omkring kohorter. Hvorfor skulle der være en begrænsning i kvoten? Dette forhold har ikke tidligere med i betragtningen.

Pernille Nielsen oplyste, at det er nødvendigt, at tage dette tiltag for at beskytte bestanden. DTU Aqua har også tidligere foretaget disse vurderinger af kohorter, men de har ikke fremgået af konsekvensvurderingen. Dette ville man overveje at ændre fremover, så det også fremgik af konsekvensvurderingen, hvis kohorteanalyserne senere vil være årsagen til at anbefalinger om kvote.

Viggo Kjølhede bemærkede, ift. bestandsstørrelser og sammensætning af bestanden at der godt kan være de rette mængder muslinger, men ikke af den rette kvalitet. Det var derfor en kendt problemstilling.

Lars Brink Tygesen spurgte, hvad der var årsagen til den store tilbagegang i muslingebestanden?

Pernille Nielsen oplyste, at der har været en stor bestand, som er ved af "fade ud", og der var ikke tegn på flere søstjerner eller iltsvind. Man formoder, at det skyldes, at det er en aldrende bestand. Det er typisk, at man ser et lille fald, der afløses af et kraftigt fald, og herefter regenererer bestanden.

Lars Brink Tygesen spurgte, hvor langt man ser tilbage, når man vurderer udviklingen i bestanden?

Pernille Nielsen oplyste, at i Horsens Fjord har der været ansøgt om fiskeri de seneste 2 år, og det derfor var i denne periode man havde indsamlet data.

Ålegræs 2016

Som nyt er Miljøstyrelsens data fra overvågningen inkluderet i år.

Der er endvidere udviklet en model, der viser, den potentielle ålegræsspredning ved enten vegetativ spredning eller frøspredning. Modellen forudsiger, hvor man i fremtiden kan forvente, at der vil være ålegræs. I muslingepolitikken beskyttes den potentielle udbredelse, og derfor er kasserne udformet herefter. Der er udlagt 4 kasser inden for området. Der udlagt en bufferzone på 300 meter. Denne vil evt. blive tilpasset, når resultatet af resuspensionsundersøgelsen foreligger.

Anja Boye spurgte, om ålegræskasserne var blevet større ift. sidste sæson.

Pernille Nielsen oplyste, at det er korrekt, at de er blevet lidt større som følge af modellen.

Makroalger

288 stationer var monitoreret i 2016. På 92% af stationerne blev der observeret makroalger. Den monitorerede maxdybde var 16 m, og der er store forekomster observeret ned til 10 m.

Arealpåvirkning,

Sidste år var den samlede arealpåvirkning på 3,6 kvm, svarende til 0,8 % af den marine del af habitatområdet. Den anbefalede kvote vil give en påvirkning på 1,9 % og det ansøgte fiskeri ville give en påvirkning på 3,2 %.

Tabel 1. Arealpåvirkning i den marine del af Natura 2000 området ved Horsens. For fiskerisæsonerne 2016/17 og 2017/18 (marts-december, begge måneder inkl.) er det påvirkede areal genereret ud fra black box-data. For den kommende sæson er det hhv. den ansøgte kvote (20.000 t) eller den anbefalede kvote (12.000 t), der er udgangspunktet for beregningen. I beregningerne er der anvendt et areal for N56 på 427 km² og en effektivitet af muslingeskraberen på 50%.

Fiskerisæson	Mængde ton	Biomasse i fisket område (kg m ⁻²)	Arealpåvirkning	
			(km ²)	(%)
2016/17	12.012		3,8	0,9
2017/18	6.246		3,6	0,8
2018/19 - ansøgt	20.000	2,27	13,6	3,2
2018/19 - anbefalet	12.000	2,27	8,1	1,9

- DTU Aqua vurderer, at et fiskeri af 20.000 t blåmuslinger kan have potentielt betydelig effekt på forekomsten af muslinger i området.
- DTU Aqua anbefaler en kvote på 12.000 t for at sikre en bæredygtig udvikling af blåmuslingebestanden i området.
- Ved fiskeri udenfor ålegræskasserne vil ålegræssets aktuelle og potentielle udbredelse ikke blive påvirket.

- Ved fiskeri udenfor ålegræskasserne på vanddybder >4 m vil makroalger blive påvirket i begrænset omfang.

Henning Mørk Jørgensen spurgte, hvilke tætheder der er anvendt i beregningen?

Pernille Nielsen svarede, at der er anvendt en tæthed på $2,27 \text{ kg/m}^2$, som er gennemsnittet for stationerne, hvor der er tætheder $> 1 \text{ kg/m}^2$, som er undersøgt.

Henning Mørk Jørgensen spurgte, om ikke der typisk vil blive fisket på lavere tætheder.

Pernille Nielsen svarede, at fiskerne fisker på de tætteste bestande. Endvidere anvendes et fast stationsnet. Der kan godt være områder med højere tætheder, som ikke er med i stationsnettet og dermed ikke indgår i bestandsvurderingen og det tilhørende kort i konsekvensvurderingen.

Henrik Lund bemærkede, at der var fin overensstemmelse mellem, hvor der er fisket, og hvor kortet viser, at der er tætte bestande.

Marie Louise Krawack bemærkede, at der er områder med tætte bestande, som ikke må fiskes på (vest i området).

Pernille Nielsen bemærkede, at man erfaringsmæssigt ikke har underestimeret arealet ud fra beregningerne i forhold til, hvad de efterfølgende black box beregninger viser.

Bo Kjeldgård spurgte, hvordan det kunne være, at der var så mange muslinger i ålegræskasser i nordøstligt hjørne.

Pernille Nielsen svarede, at det skyldes bufferzonen, idet der er ikke ålegræs i muslingebankerne.

Karen Timmermann bemærkede, at ålegræsset skal have mulighed for at brede sig med reference til vandrammedirektivet.

Pernille Nielsen svarede, at det netop er derfor, DTU Aqua anvender ålegræsmodellen.

Marie-Louise Krawack efterspurgte et kort over stenrevskasser.

Pernille Nielsen bemærkede, at kortet indgår i basiskonsekvensvurderingen fra forrige sæson.

Anja Boye bemærkede, at det vil være ønskeligt af hensyn til overblikket over beskyttelsestiltagene, at kortet over stenrevskasser indgår i notatet.

b) Præsentation af vilkår til et evt. fiskeri v/ UM

Anja Boye oplyste at vilkår for fiskeriet bl.a. vil være flg.:

- Max 6 fartøjer:
- Krav om brug af Black Box/GPS udstyr
- Brug af hollænderskraber er tilladt.
- 4 meter dybdekurve
- Ålegræskasser
- Stenrevskasser
- Genudlægning af sten

c) Videre proces v/ UM

Anja Boye oplyste, at Fiskeripolitisk kontor nu skal vurdere, om det på basis af den modtagne rådgivning og udvalgets input kan indstilles til Fiskeridirektøren og Fiskeriministeren, at der udstedes tilladelser til fiskeri efter blåmuslinger i Natura 2000 området i den kommende sæson.

Anja Boye oplyste, at der er ansøgt om opstart 1. marts.

Henning Mørk Jørgensen spurgte, om man dermed kommer til at fiske på de små muslinger?

Anja Boye oplyste, at der i henhold til bekendtgørelsen om regulering af fiskeri efter muslinger og østers er en minimumsstørrelse for blåmuslinger på 4,5 cm.

Henrik Lund bemærkede, at hvis man ikke kan fiske muslinger af den rette kvalitet, så fisker man i andre områder. Det er svært at vide fra år til år, hvor den rette kvalitet muslinger findes.

3. Drøftelse af forslag til tilpasninger af Muslingepolitikken v/ UM

Anja Boye indledte og oplyste, at der nu er gennemført en evaluering af Muslingepolitikken. Der har været afholdt en række møder om evalueringen og senest havde man i udvalget drøftet tilpasningen af politikken på temamødet i januar 2018. Udvalget har indsendt bidrag og forslag til tilpasninger af politikken på baggrund af evalueringen.

Anja Boye takkede for bidragene og oplyste, at udvalget kunne indsende evt. supplerede forslag i løbet af en uge, og de indkomne forslag ville blive sendt rundt til udvalget sammen med referatet.

Der var inden mødet modtaget bidrag til opdatering af politikken fra

- Aarhus Universitet
- Danmarks Fiskeriforening PO
- Dansk Akvakultur
- Limfjordsfiskernes Østersforening
- De grønne NGO'er har indsendt et samlet forslag.

Endvidere var der en interministeriel dialog med MFVM/MST. Disse bidrag supplerer medlemmernes bidrag på det afholdte temamøde i januar 2018.

Anja Boye skitserede processen indtil videre:

- Evalueringen er gennemført og har fulgt de angivne linjer herfor i Muslingepolitikken
- Der er modtaget skriftlige bidrag til den tekstmære tilpasning af politikken fra udvalget
- Fiskeripolitisk Kontor vil nu i samarbejde med MFVM tilpasse politikken
- En endelig politik skulle gerne foreligge omkring sommer

Henning Mørk Jørgensen spurgte, om politikken ville komme i høring i udvalget.

Anja Boye bemærkede, at der evt. vil blive afholdt et møde i udvalget i løbet af foråret, men processen er endnu ikke fastlagt.

Anja Boye opsummerede de indkomne bidrag, som UM på nuværende tidspunkt gerne kort ville kommentere på:

- Rammerne for evalueringen og tekstmære tilpasninger er de angivne evalueringer i politikken og den politiske aftale fra 2016 og en fastholdelse af acceptabel arealpåvirkning på 15 pct.
- Der skal således skabes balance mellem udvikling af nye fiskerier og hensynstagen til EU's miljødirektiver, herunder Vandrammedirektivet og Havstrategidirektivet.
- Den nuværende politik blev skrevet på et tidspunkt, hvor kravene iht. Habitatdirektivet var mere uklare end de er i dag ift. hvilken påvirkning fiskeriet kan have i et N2000 område. Det er nu fastslået, at der gerne må være aktiviteter som fiskeri i Natura 2000 områder.

- Udvikling af nye fiskerier i fx nye områder og efter nye arter vil muligvis øge den samlede påvirkning ift. i dag/ 2013 i form af samlet arealpåvirkning.
- Der er imidlertid fortsat et ønske og behov for udvikling af fiskeriet så påvirkningen reduceres mest muligt – et eksempel herpå er udviklingen af den lette skraber
- Et andet initiativ er fortsat udvikling af kulturbanke- og lineproduktionen

Effekter af fiskeriet

- Et andet område hvor der fortsat skal være fokus og hvor politikken skal udbygges er ift. de positive effekter som fiskeri efter muslinger og østers har lokalt. Konkret skal der bl.a. ses nærmere på den konsekvens det har for Lovns Bredning at der flyttes små muslinger ud af bredningen inden iltsvind indtræffer. Vi vil se på konkrete eksempler i samarbejde med DTU Aqua.
- Et andet forhold som skal kvantificeres er opfiskning af 'større muslinger' og den effekt filtrationen fra de mindre muslinger har

Fiskeri uden for Natura 2000

- Politikken skal også udbygges med et afsnit omkring fiskeri udenfor Natura 2000 og hvilke principper der forvaltes efter her – den dialog orienteret proces, opstilling af vilkår for fiskeriet samt kontrol og monitoring er ens uanset hvor der fiskes
- Der skal ses på, om der kan opstilles yderligere principper, som kan supplere nul-tolerancen for påvirkning af ålegræs

Østers og muslingefiskeri.

- Det skal afklares, om der er behov for at beskrive forskellen mellem østers- og muslingefiskeri ift. påvirkning.
- Ifølge Habitatdirektivets art. 6 (3) skal begge aktiviteter miljøkonsekvensvurderes og fiskeriets kumulative påvirkning af hhv. arter og habitater skal opgøres og fiskeriets påvirkning ift. integritet skal vurderes
- Begge fiskerier udøves med skrabende redskab og er ift. vurdering af påvirkning af bundhabitater sammen ligelige
- Der er tale om forskellige redskaber med forskellige dimensioner - men alle redskaber skraber henover havbunden
- Den konkrete påvirkning opgøres ift. de fastsatte økosystemkomponenter
- På fiskeristyrelsens hjemmeside vil der under fanebladet 'Muslinge- og østersfiskeri' blive indsat en underside om hvilke redskaber, der må anvendes i hvilke fiskerier med henvisning til rette bekendtgørelse.

Kulturbanke-og lineproduktion

- Ift. kulturbanke- og lineproduktion – skal begge produktionsformer fortsat være i fokus – dog med mest fokus på kulturbankeproduktion.
- Mærkning og certificering vil ikke fremadrettet have special fokus
- Ålegræs og nul-tolerance vil fortsat være et krav i politikken. Uden for N2000, anvender UM vandplansoplysningerne og indhenter ved konkret ansøgning yderligere oplysninger fra MST

Socioøkonomiske betragtninger

- Politikken skal udbygges med elementer omkring muslingeproduktionens samfundsmæssige, beskæftigelsesmæssige og eksportmæssige betydning.
- Værdikædebetraktninger skal indgå særligt ift. til fiskeri og afsætning af stillehavsøsters.
- Endeligt skal der indskrives et afsnit om, hvilke emner der i den kommende periode skal være fokus på
  - Et emne er iltsvind og hvordan dette på en mere tydelig måde kan medtages i de kumulative påvirkninger
  - Et andet emne er stillehavsøsters og hvordan dette fiskeri både ift. rammevilkår kan udvikles men også hvordan påvirkningen som følge af dette fiskeri skal medtages/ tælle ift. påvirkning. Samme gør sig gældende for søstjernefiskeri
  - Genudlægning af sten er også et område, som der fremadrettet skal være fokus på og hvor der skal igangsættes et reelt arbejde hurtigst muligt

Bo Kjeldgaard spurgte, om det er tanken, at der skal gives tilladelse til lineopdræt uden begrænsninger?

Anja Boye oplyste, at man ser der som supplement til erhvervets fiskeri. Fiskerimyndigheden ønsker ikke at begrænse mulighederne for at udøve fiskeri, men linedyrkning og kulturbanker kunne ses som et supplement, og opfordrede fiskerne til benytte mulighederne. De konkrete ansøgninger ligger i Fiskeristyrelsen og Fiskeripolitisk kontor er ikke bekendt med indhold mv. For lineproduktion har fokus været på at det skal være en økonomisk bæredygtig produktionsform:

Organisationerne gennemgik deres høringssvar:

Danmarks Naturfredningsforening/de grønne organisationer:

- Et markant emne er den politiske aftale, hvor der skal fremmes fiskeri efter nye arter og i nye områder. Dette kan have en betydelig

bundpåvirkning. Hvis man inddrager nye arter som hjertemuslinger, trugmusliner mv. kan det få en større bundpåvirkning. Der bør fokuseres på, at man påvirker et mindre areal. Den politiske aftale går imod den oprindelige politik.

- Med hensyn til positive effekter er disse ikke dokumenteret. Det skal være dokumenteret, at det skal indgå.
- Det undrer, at man peger på på Vadehavet.
- Andre muslingearter er ikke inkluderet i oplæg til ny politik.
- Det undrer også, at der i Limfjorden er et hjertemuslingefiskeri med en meget stor bifangstprocent, og man burde kalde et direkte fiskeriet ved rette navn.
- HavstrategiDirektivet har en descriptor, 6 ("*Havbundens integritet er på et niveau, der sikrer, at økosystemernes struktur og funktioner bevares, og at især bentiske økosystemer ikke påvirkes negativt.*") som er relevant for politikken.
- Der er endvidere et udestående vedr. definitionen på biogene rev.
- Skaller – skal de genudlægges?

Limfjordsfiskernes Østersforening:

- Østers er kommet med i politikken og det skal fremgå her, at østers håndsorteres efter fangsten, så skaller og andet kommer tilbage. Dette skal fremgå tydeligt.
- Kulturbanker kan hurtigt blive en glidebane.
- LØF havde foretrukket at der er erhvervet selv som var en del af kulturbankeproduktionen. Man ønsker ikke at kapitalen/pengemænd overtaget produktionen. Det kommer ikke erhvervet til gode at en enkelt fisker hjælper ved opfiskning.

Dansk Akvakultur

- Mærkning og certificering behøver ikke at få fokus.
- Linemuslinger er i god gænge og den beskrevne politik er dækkende, dog skal der ses på spørgsmålet om kompensationsopdræt. Det er rammevilkårene der ventes på. Teknologien er klar.

Aarhus Universitet

- Fokus er på miljøet uden for Natura 2000.
- Er tilfreds med at grundlaget udarbejdes i samarbejde med MST. Fiskeriet må ikke true tilstanden i de kystnære farvande. Med den

nuværende dokumentation kan man ikke se, at det ikke er fiskeriet, som er skyld i den dårlige tilstand

- HSD skal tænkes ind nu.

Danmarks Fiskeriforening PO

- Der er muligheder i det skrabende fiskeri,
- Vil gerne begrænses mindst muligt. I forhold til arealpåvirkning har det vist sig, at skabe store udfordringer og arealpåvirkningen ønskes øget fra de 15 %. DFPO har flere gange efterlyst en sammenligning med andre lande.
- Hvordan skal søstjernefiskeri eller fx stillehavsøsters tælle ift. arealpåvirkning.
- Omplantning - ønske om midler
- De kumulative påvirkning, så som af iltsvind mv. Hvordan skal dette indgå? Man bør kun se på fiskeriet. Ønsker at det fremgår tydeligt, at der er nogle positive effekter.

Regionerne

- Regionerne har ikke som princip holdning til rammebetingelser, men er meget interesseret i værdikæder og de nye arter og politikken indeholder gode rammebetingelse herfor.
- Socioøkonomiske betragtninger bør indgå i politikken.

Der er ønske fra udvalget om at se udkast til ny politik. UM vender tilbage til udvalget om hvordan den videre proces bliver.

De indsendte bidrag vil blive sendt rundt til udvalget sammen med referatudkast. Man kan indsende yderligere bemærkninger i løbet af en uge fra mødedatoen.

4. Videre drøftelse af østersfiskeri og bestandsophjælpning v/ Fiskeripolitisk kontor/Udenrigsministeriet

Anja Boye oplyste, at emnet blev berørt ganske kort på det forrige møde

Anja Boye udbad sig udvalgets holdning til bestandsophjælpning (behov og muligheder). Også set i lyset af initiativerne på finansloven? UM er ressort på fiskeriområdet og hvad kan man gøre for bestandsophjælpning og hvad bør der være fokus på?

Bo Kjeldgård oplyste, at der er foretaget forsøg i samarbejde med DTU Aqua, uden held, men at den naturlige bestand er på vej op, som fiskerne ser det. Hvad vidste man om Modtagecenteret?

Anja Boye oplyste, at der er afsat midler på finansloven, men at man ikke havde yderligere kendskab til centeret.

Torben Kronborg bemærkede, at klækkeriet må være tænkt ind som et led i bestandsophjælpning.

Pernille Nielsen oplyste, at det skal undersøges nærmere, hvor det vil være fordelagtigt at udlægge østers, om der skal etableres revstrukturer mv. Der vil også blive set på andre arter.

Reinhardt Schmidt spurgte, hvordan man havde tænkt fremadrettet med finansiering? Man burde starte med en forsøgsfase ift. klækning af østers.

Pernille Nielsen oplyste, at der kun er afsat midler til bygningen, men der skal søges midler til forskningen. Der kunne også undersøges nærmere om fx østersboresnegl og bonamia tolerance.

Anja Boye oplyste, at EHFF er den mest benyttede kilde til finansiering, og vil være relevant i denne sammenhæng.

Henrik Lund bemærkede, at det man ser nu, kunne være et udtryk for den naturlige tilstand. Ønsker man med bestandsophjælpning til en unaturligt høj bestand, som kan understøtte et større fiskeri? Erfaring viser ofte, at naturen regulerer bedst selv.

Pernille Nielsen svarede, at de projekter, som vil komme, vil være i samarbejde med relevante samarbejdspartnere.

5. Eventuelt

a) Vadehavet v/DTU Aqua

Pernille Nielsen oplyste, at DTU Aqua & DTU Space' projektet nu er i den afsluttende fase. Man har undersøgt bestanden af blåmuslinger, hjertemuslinger, og stillehavsøsters med forskellige metoder. Projektet er finansieret af den Europæiske Hav- og Fiskerifond og dermed tænkt som til gavn for fiskeriet.

De foreløbige - og ikke kvalitetssikrede data - viser en blåmuslingebestand på ca. 53.000 tons, og en bestand af stillehavsøsters

på ca. 34.000 tons og omfatter området indenfor øerne, med undtagelse af det lukkede område ved grænsen. Bestanden af hjertemuslinger er ca. 2.000 tons hjertemuslinger i området omkring Langli og Fanø.

Den kommende proces i projektet:

- Projektet er ikke en konsekvensvurdering. Denne vil blive udarbejdet, hvis der ansøges om fiskeri.
- Med hensyn til hjertemuslinger er der ønske om at ændre de udlagt områder til dette fiskeri.
- Man ønsker endvidere at undersøge det lukkede område mod syd, om der er en succession således at stillehavsøsters går fra revstruktur til spredte forekomster nordover.

Anja Boye oplyste, at man vil se på hele økosystemet, og om der er grundlag for et fiskeri, som der har været tidligere og som blev lukket i 2008.

Der er endvidere en ansøgning om forsøgsfiskeri efter stillehavsøsters. Man ikke kan udrydde arten i de danske farvande, men måske kan man begrænse, også under hensyntagen til de fugle, som lever af blåmuslingebestanden.

b) FME: Orientering af projekt om stillehavsøsters:

Viggo Kjølhede orienterede om ny skaldyrvirksomhed på Rømø:

- Der er indgået en aftale om etablering af partnerskab, der vil etablere en ny skaldyrvirksomhed på Rømø.
- Virksomheden vil indkøbe stillehavsøsters og opbevare dem i rensedbassiner med havvand og sandfilter så de kan sælges med høj fødevarerikkerhedsmæssig kvalitet. virksomheden vil opkøbe fra Vadehavet og Limfjorden, de vil også lave en østersbar og et østershotel. Hotellet er fx til private som har samlet og som kan få dem med når de tager hjem.
- Hotellet skal fungere sådan, at privat opsamlede østers kan opbevares i rensedbassiner, indtil de, der har samlet østers, tager hjem.
- Partnerskabet vil opfordre myndighederne til, at der må fiskes efter stillehavsøsters i Natura 2000 områder, uden at det medgår i arealpåvirkning, da det er en invasiv art.
- Vilkårene for fiskeri af stillehavsøsters i Limfjorden skal afklares, herunder om skrab på lavere vand kan tillades, og om skrab på lavt eller dybere vand i Natura 2000 områder tæller med i

arealpåvirkningsberegningen. Muslingefiskeriet er i dag presset af arealpåvirkningsreguleringen, og dette kan forhindre etableringen af et målrettet fiskeri af stillehavsøsters, hvis dette tæller med i en arealpåvirkning.

Anja Boye bemærkede at fiskeri på lavt vand ofte er i konflikt med andre interesser,

Viggo Kjølhede svarede, at det evt. kan være håndopsamling.

Henrik Lund bemærkede, at man kan gøre en masse i samarbejde med fiskeriet. Stillehavsøsters er stadig en invasiv art, som man gerne vil bekæmpe.

Anja Boye oplyste, at i Vadehavet er der kun et fartøj med licens. Udenrigsministeriet er i gang med et arbejde om rettigheder i Vadehavet, hvor man ser på rettigheder ang. de oprindelige fiskere, nuværende fiskere med FTA, fiskere fra Esbjerg mv. Man kan kun få en licens hvis man er erhvervsfisker.

Link til Fiskeristyrelsens nye hjemmeside:

<https://fiskeristyrelsen.dk/>